

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

TINA VUJATOVIĆ

BROJALICE

Završni rad

Pula, ožujak 2019.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

TINA VUJATOVIĆ

BROJALICE

Završni rad

JMBAG: 0303033393, izvanredna studentica

Studijski smjer: Predškolski odgoj

Predmet: Glazbena kultura

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Pedagogija

Znanstvena grana: Posebne pedagogije

Mentorica: doc. dr. sc. Ivana Paula Gortan Carlin

Pula, ožujak 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Tina Vujatović, kandidatkinja za prvostupnicu predškolskog odgoja, ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Studentica

U Puli, 12.03.2019. godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Tina Vujatović dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj Završni rad pod nazivom **“Brojalice”** koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 12.03.2019. godine

Potpis

Sadržaj

1. UVOD	5
2. GLAZBA.....	7
2.1. Glazba i razvoj djeteta.....	8
3. BROJALICE.....	9
3.1. Vrste brojalice	12
3.1.1. Prema izvedbi.....	12
3.1.1.1. Govorena brojalice	12
3.1.1.2. Pjevana brojalice	14
3.1.2. Prema sadržaju	15
3.1.2.1. Konkretna brojalice.....	15
3.1.2.2. Besmislena brojalice	16
3.1.2.3. Kombinirana brojalice	17
3.1.3. Brojalice uz igru prstima	18
3.1.4. Brojalice kroz crtež	19
3.1.5. Brojalice o životinjama	21
3.1.6. Brojalice na engleskom jeziku	22
3.2. Brojalice iz moga djetinstva.....	23
4. OBRADA BROJALICE	24
4.1. Obrada brojalice “Drage ruke”	24
4.2. Aktivnost obrade brojalice “Ide, ide bubamara”	26
5. ZAKLJUČAK.....	29
6. LITERATURA.....	30
7. POPIS SLIKA, TABLICA I PRILOGA.....	32
8. SAŽETAK.....	33
9. SUMMARY	34

1. UVOD

Tema kojoj se posvećuje pažnja u završnom radu jest brojalica, kao način govornog izražavanja putem glazbe, te o pozitivnim učincima koje glazba ima na sam razvoj djeteta. Prikazuje se način na koji brojalica utječe na djetetovo razvijanje, njegov rast na emocionalnoj i psihološkoj razini te njegovo upotpunjavanje samoga sebe i razvijanje kao živog bića. Izuzev navedenog, ističe se važnost utjecaja roditelja, obitelji i odgojitelja u pomaganju kod razvijanja govora i govornih vještina kod djeteta.

Brojalice se smatraju jednim od najvažnijih i najboljih sredstava za poticanje govora kod djece, razvijanje njihovih emocija, govornog izražavanje i ispravljanja teškoća u govoru.

“Naročita dobrobit brojalica je u opisivanju, oblikovanju, artikulaciji i pravilnom izgovoru glasova“ (Miljević, 2015:50).

Dijete se već u najranijoj dobi, kroz razne aktivnosti s roditeljima, susreće s govorom i brojalicama. Potrebno je omogućiti i dozvoliti djetetu slušanje govora odraslih osoba te slušanje muzike u svim prilikama koje to dozvoljavaju, budući da im njihove govorne sposobnosti pomažu u razvijanju njihova ega, izražavanju želje i volje. Njihovim neprestanim slušanjem i usvajanjem, te igrom riječi, dijete počinje razumjeti i koristiti govor puno lakše i brže nego što bi ga inače usvojio te počinje shvaćati samu raznolikost, kao i značenje svih riječi i pojmova, te ih uspoređivati sa značenjem njima sličnih riječi.

Prema Milenković (2006), obrazovanje roditelja, njihove govorne sposobnosti, intonacija glasa, govorno izražavanje te poznavanje materinjeg jezika, uvelike pomažu u razvoju istoga kod djece.

Prema profesoru Guberini (2010), osnivaču verbotonalnog sistema, nužno je promatrati govor i pratiti etape razvoja govora koje potiču bolje usvajanje materinjeg jezika. Verbotonalni sistem pruža mogućnost proučavanja čovjeka i njegovih aktivnosti u tijelu i mozgu. Funkcija mozga te njegova percepcija na utjecaj vanjskih podražaja daje najveću sposobnost ljudskom tijelu i njegovim sposobnostima reagiranja i izražavanja u određenim životnim situacijama te samom ljudskog mozgu kod problema sa sluhom i govorom.

Guberina podupire razvoj govora promatran sa strane sociološkog statusa. Pokušavajući pomoći razvoju govora kod osoba koje imaju problema s jezično – govornim poteškoćama i oštećenjem sluha, Guberina je razvio postupak fonetskog ritma koji zapravo omogućava djetetu s poteškoćama sluha, mogućnost govora u kojemu će se koristiti sve njegove sastavnice. Taj postupak čine stimulacija glazbe i pokreta. Da bi olakšao razvoj govora pomoću navedenog sistema, Guberina koristi govorne strukture temeljene na brojalicama i ritmu, istovremeno pazeći na ritam, intonaciju, pauzu, geste te govor tijela (Šmit, 2001).

Ritam je prvi zvučni doživljaj djeteta koji se doživljava od rođenja: slušajući uspavanke, igrajući se prstićima te slušanjem brojlica. Dijete prima ritam života kroz druženje s obitelji te promatrajući okolinu koja ga okružuje.

2. GLAZBA

Prema Vrbanić (2008), glazba je čovjekov pratilac od rođenja do smrti. Ona je otkriće staro koliko i čovjek, te ima ljekovit i pozitivan učinak na razvoj čovjeka, dok se ljubav prema njoj usađuje već od samog rođenja djeteta.

Prema Svetličić (2004), definirana je kao vokalni ili instrumentalni zvuk, samostalni ili kombinirani, sastavljen da producira ljepotu harmonije, ekspresije, emocija i forme, a sačinjavaju je tonalitet, intenzitet te boja zvuka.

Smatra se kao dio svakodnevnog života, pojavljuje se svuda oko nas, čak i kada nismo svjesni. Bez obzira na stil glazbe i poruku koju određena glazbana prenosi, bilo da je riječ o sreći, ljubavi ili tuzi, emocije koje ona prikazuje, dopire u svakoga od nas na poseban način te sukladno navedenom, ona je bila i ostaje prijatelj svakog živog bića.

Na svakog pojedinačno ima drugačiji utjecaj te pobuđuje različite reakcije na osobnoj i individualnoj razini, dok je njen utjecaj na pojedinca nemoguće jasno odrediti i precizirati.

Njezin najveći utjecaj pokazuje se u terapijskom liječenju, gdje ona pokazuje pozitivne rezultate u terapijama koje uključuju stvaranje ili slušanje iste, djelujući na razvoj mozga. Glazboterapija, koje je svaki dan sve popularnija u svijetu, ima puno prednosti u radu s djecom. Djeca bolje uče, pamte, razvijaju govor, popravljaju im se i pojačava sluh te pozitivno utječe na razvoj djece s poteškoćama u razvoju. Koristi se s pacijentima koji pate od oštećenja mozga, autizma, raka i depresije.

Zanimljivo je da se pokazalo kako slušanje glazbe i primjena iste u liječenju smanjuje bol, osjećaj tuge, nemoći te ojačava imunitet, ublažava napetost mišića i kontrolira disanje, te samim time ona čini dobro za naše tijelo i dušu (Watson, 2012). Može se prikazati i kao način komunikacije, budući da predstavlja sredstvo pomoću kojega veliki broj ljudi izražava svoje osjećaje, koje lakše iskazuju putem glazbe nego putem riječi.

2.1. Glazba i razvoj djeteta

Glazbeni razvoj djeteta osnovni je dio njegovog općeg razvoja, a rana predškolska dob idealno je vrijeme za početak razvoja djetetovih glazbenih sposobnosti. Glazbenim sposobnostima prikazuju se “naslijeđene biološke mogućnosti prepoznavanja i reprodukcije zvuka i zvukovnih kombinacija” (Starc et.al., 2004: 57).

Svako dijete rađa se s predispozicijom glazbene sposobnosti, na kojoj se od samoga početka, rasta i razvoja treba raditi, kako bi se već tijekom prve godine života te sposobnosti pretvorile u elementarne sposobnosti razvoja djeteta. Razvoju navedenih sposobnosti uvelike pomaže sredina u kojoj dijete odrasta i u kojoj je odgojeno, njegova glazbena aktivnost i otvoreni pristup glazbi koji njegova okolina pruža. Od samoga rođenja, neophodno je djetetu pružiti mogućnost slušanja glazbe kroz pjevanje uspavanki, brojalice te igranja igri s pjevanjem (Brđanović, 2013).

Kvalitetnije upoznavanje, te prihvaćanje nove glazbene estetike, zahtijeva određeni trud, volju i rad. Pridodajmo tome dobro osmišljene programe koji imaju u sebi ukomponiran dugoročni te jasan cilj, omogućit će se da djeca bolje dožive glazbeni sadržaj, da ga vide, čuju, osjete, zamisle te razumiju kako bi mogli aktivno sudjelovati u njemu razvijajući svoje kognitivne sposobnosti¹.

¹ Ukratko, kognitivne sposobnosti su nam potrebne za stjecanje spoznaja bilo koje vrste. U kognitivne funkcije, između ostaloga, ubrajamo pamćenje (kratkotrajno i dugotrajno), pozornost / pažnju, logičko zaključivanje i rasuđivanje, brzinu obrade informacija, obradu vizualnih i zvučnih informacija, jezik i govor.

3. BROJALICE

Kako je navedeno u prethodnom poglavlju, glazba je važna za potpuni razvoj djeteta, na emocionalnoj, socijalnoj, fizičkoj i psihološkoj aktivnosti, budući da se razvijanjem glazbenih sposobnosti ujedno razvija i pojedinac. U početku, djeca stječu iskustvo isključivo njezinim slušanjem. Dok slušaju, pokušavaju doživjeti ono što ona predstavlja, tekst koji ima i način na koji se izvodi, čime se uče nove riječi i novi zvukovi. Tijekom slušanja, dijete razvija motoričke vještine, kreativnost, pamćenje i mišljenje.

Brojalice se ubrajaju u vrstu glazbe, budući da imaju svoj ritam i glazbeni oblik.

Osim govorom, svako dijete komunicira i glazbenim izražavanjem. Brojalica je vrsta ritmičkog govora, koju stvaraju uglavnom sama djeca, i služi im za razbrojavanje (izbrojavanje, prebrojavanje, odbrojavanje, ubrojavanje, brojanje) prije neke druge igre (Gospodetić, 2015).

Brojalica je vrsta umjetničko-književnog teksta, igra riječima, oblik dječjeg stvaralaštva, kratka pjesmica. Djeca je koriste kao određeni poticaj za igru, uvod u igru te upotpunjavanje, stoga je nalazimo u svim kulturama diljem svijeta. Budući da se one smišljaju i prenose usmenim putem, iz generacije u generaciju, imaju duboki korijen u narodnom stvaralaštvu i ostavštini. Koristeći ih, djeca često odlučuju koji će od njih prvi započeti igru te se tako ograđuju od svađe voditelja igre.

Prema pedagoginji Elly Bašić "brojalica je najelastičnije sredstvo za oblikovanje i realizacije djetetove fantazije i htijenja. A to htijenje nije verbalne, već često muzikalne naravi. Radi se o muzici metrike i muzici ritma. Smisao nije prebrojavanje igrača već u određivanju jednoga, to je neke vrste, sudbinska objektivnost "pravde" i ta uloga brojalici daje poseban pečat" (Goran, Marić, 2013: 57).

Djeca ih vole od najranije dobi jer su uglavnom zabavne i zanimljive, lako pamtljive, imaju ritam i melodičnost te u njima često do izražaja dolazi šala. Recitiraju se na jednom tonu, slogovi se lako izgovaraju i pamte, te su često sastavljeni od jednog samoglasnika i dva suglasnika.

Njihova uloga je razvijanje ritmičke sposobnosti kod djece, jezičnog razvoja i govora. Razvijaju osjećaj za slog i ritam, služe kao određeno vježbanje izgovora riječi i glasova,

smanjuju govorne smetnje te motiviraju djecu na igru riječima. Dijete pomoću njih uči puno različitih stvari poput imena i glasanja životinja, brojeva, godišnjih doba, naziva i dijelova tijela (Peteh, 2007).

Smatrane su kao značajne za razvitak govora jer potiču na govornu aktivnost i bogate dječji rječnik. U razvitku spoznajnih sposobnosti pridonose razvitku pamćenja, usvajanju novih činjenica o životu te potiču razvoj mašte kod djeteta. Razvijaju se pozitivne emocije, osjećaj za lijepo te pomažu slušnoj percepciji. Za većinu djece, brojalice ima snažan utjecaj i poticaj na govorne aktivnosti (Peteh, 2007).

Brojalice razvijaju ritam i pokret. Ritam se demonstrira: prstima, nogama, šakama ili cijelim tijelom, te se može izraziti pucketanjem prstiju pa se time razvija kinestetička osjetljivost, sluh i motorika kod djeteta. Izgovor uz pokret može se izraziti pljeskanjem, mahanjem ruku, poskakivanjem, a mogu se koristiti i razna instrumentalna pomagala poput bubnjeva, zvečki i udaraljka (Peteh, 2007).

Osim pjevanja pjesama, djeca najčešće izgovaraju brojalice. Neke od njih nastale su od pjesama raznoraznih autora te su ih odgojitelji samostalno proširili među djecom kako bi ih zabavili. Za pristup brojatici u vrtićkoj skupini odgojitelju su potrebni mašta, prostor i vrijeme. Odgojitelj treba biti maštovit i dobro razmisliti o načinu na koji će joj pristupiti, te ako je motivacija djeteta za aktivnost dovoljno jaka, tada odgojitelj može provesti cijelu aktivnost na način koji je zamišljao. On sam odlučuje o tome gdje planira odraditi aktivnost i njenu izvedbu, u prostorima dnevne sobe vrtićke skupine ili u dvorištu. Vrijeme i izvođenje brojalice u aktivnosti također ovisi o djeci te njihovoj volji i koncentraciji (Drežančić, 1966).

Pod obradom brojalice smatra se njeno učenje, s kojom djeca već od prije nisu upoznata. Aktivnost koja se vodi na obradi, koju djeca već znaju u potpunosti, naziva se ponavljanje brojalice (Peteh, 2007).

Kada je slušaju, djeca mogu stvoriti pokret spontano ili se mogu osloniti na odgojitelja, i vidjeti na koji način odgojitelj može izmisliti i stvoriti pokret. Odgojitelj treba znati i moći privući pažnju svakog djeteta kod njena obrađivanja te otvoriti pristup svakom djetetu. Navedeno se provodi kroz tri faze:

Faza 1. Odgojitelj izgovara brojalicu, a dijete je sluša. U ovom djelu ona se koristi u prebrojavanju djece. Slogovi se u ovoj fazi izgovaraju nekoliko puta, povišući

glasovnu intonaciju. Veoma je važno uzastopno ponavljanje glasa, budući da brojalice prvenstveno ima poruku koju djeca trebaju naučiti pravilno izgovoriti.

Faza 2. Odgojitelj koristi postupak oponašanja. U ovom djelu brojalice se koristi kao oblik grupnog rada. Odgojitelj je izgovara, a dijete ga oponaša. Važno je da dijete u ovakvom načinu rada sluša samo sebe kako izgovara riječi, te da sluša svoj glas. Nakon samostalnog oponašanja odgojitelja, slijedi grupno oponašanje. Djeca u isto vrijeme oponašaju odgojitelja, koji ima usmjerenu pažnju na svakoga od njih posebno, te po potrebi ispravlja dijete koje ima krivi izgovor, kako to dijete ne bi pokvarilo izgovor djeteta do sebe.

Faza 3. Memoriranje brojalice. U ovom djelu dijete treba samostalno izgovoriti cijeli teks napamet, bez pomoći odgojitelja i druge djece, pravilno izgovarajući i povezujući sve elemente. Kada je dijete napamet naučilo brojalicu, ono će pomoću ruku, nogu, mimikom i pokretom tijela moći samostalno izvesti određenu brojalicu pred ostalom djecom u ulozi odgojitelja. Radeći po ovom principu, djetetu se daje mogućnost da njegov izgovor bude što ispravniji, bolji i prirodniji (Drežančić, 1966).

Metodički pristup brojatici može se raditi na više načina:

- učenje u cijelosti,
- učenje dio po dio uz učestalo ponavljanje,
- učenje uz igru.

Odgojitelj treba paziti na individualne razlike kod djeteta i njihovim mogućnostima s obzirom na to da postoje razlike u psihofizičkim i psihomotornim sposobnostima između djece, razlika u njihovoj koordinaciji govora i pokreta, spretnosti govora i brzini. Isto tako postoje razlike između vizualnih i slušnih sposobnosti, stoga treba znati kako će kod svakog djeteta probuditi određeni interes za rad i sudjelovanje u aktivnosti s brojalicom. Jedno dijete će biti oduševljeno jednom brojalicom, dok je drugo dijete neće shvatiti na isti način kao i dijete do njega i njemu će neka sasvim druga brojatica biti draža i brže će mu ući u uho (<http://www.pjesmicezadjecu.com/mamin-kutak/vaznost-brojalice.html>).

Razvoj glazbenih sposobnosti u vrtiću potiče se samostalnim pjevanjem, pjevanjem u grupi, aktivnim i pasivnim slušanjem glazbe te korištenjem brojlica kroz igru.

3.1. Vrste brojlica

Postoji više vrsta brojlica koje su podijeljene po zasebnim kriterijima, po sadržaju i formi te po njihovim autorima (djeca, odrasli).

Prema tim kriterijima dijele se u dvije kategorije (Jurišić, Palmić, 2002):

- prema izvedbi (govorena i pjevana brojlica),
- prema sadržaju (konkretna, besmislena i kombinirana brojlica).

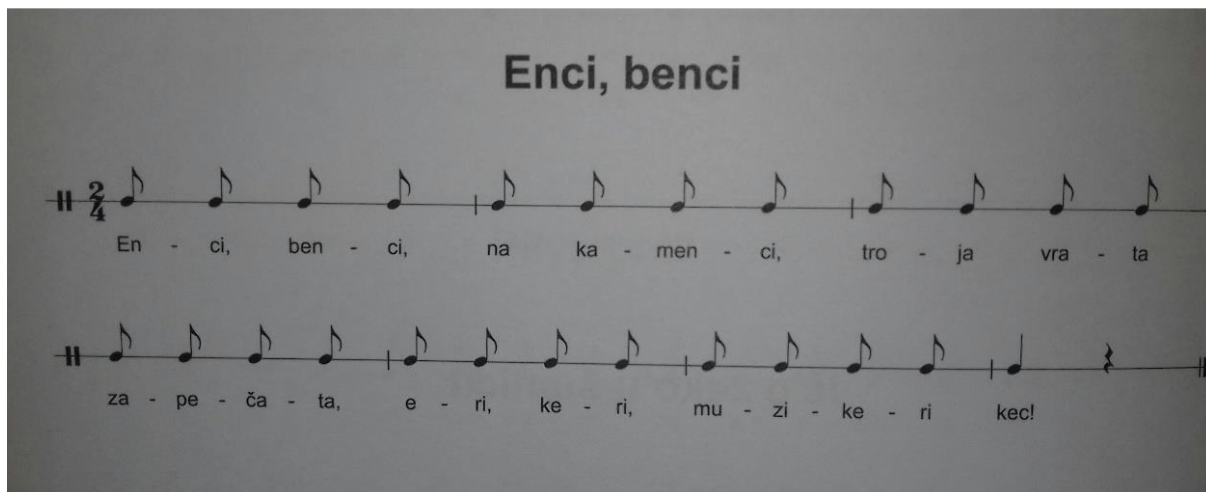
3.1.1. Prema izvedbi

3.1.1.1. Govorena brojlica

Govorena brojlica određuje da se jezično – ritmička struktura od njena početka do kraja odvija na istome (zadanom) tonu ili na istoj visini tona. Kako se odvija na istome tonu, visina njena tona se ne mijenja, ali se zato govoreći brojlicu mogu mijenjati jačina, boja i trajanje tona (Jurišić, Palmić, 2002).

Kroz govorenu brojlicu (slika 1. i primjer 1.) razvija se smisao za ritam, glazbene sposobnosti te intelektualni poticaj.

Slika 1. Prikaz govorene brojalice "Enci, benci"

Izvor: Marić LJ., Goran, LJ. (2013.) *Zapjevajmo radosno*, Zagreb: Golden Marketing, str. 192., fotografija autorice

Kao primjer govorene brojalice mogli bi uzeti narodnu brojalicu "Pliva patka preko Save" (primjer 1.) koja je ispjevana u "Pet brojlica" Pere Gotovca.

Primjer 1. "Pliva patka preko Save"

PLI-VA PAT-KA PRE-KO SA-VE,

NO-SI PI-SMO NA VRH GLA-VE,

U TOM PI-SMU PI-ŠE:

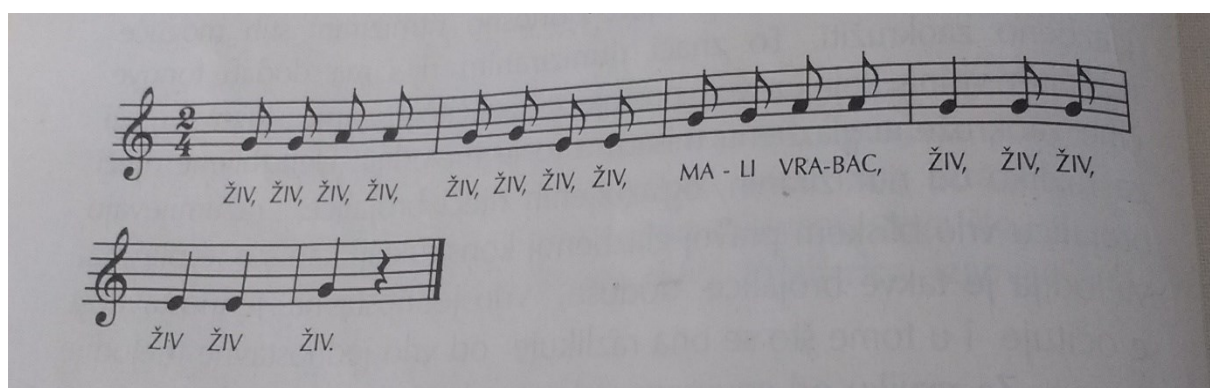
NE VO-LIM TE VI-ŠE

Izvor: "Pet brojlica" Pero Gotovac

3.1.1.2. Pjevana brojlica

Pjevana brojlica (slika 2., primjer 2.) može biti ona koja u svome slijedu ima najmanje dva tona koja se razlikuju po visini, a njena glavna osobina je tonska različitost. Ovisno o glazbeno - govornoj strukturi, pjevana brojlica može imati i do četiri tona, a da time i dalje ne predstavlja pjesmu (Jurišić, Palmić, 2002).

Slika 2. Prikaz pjevane brojlice

Izvor: Jurišić, G., Sam Palmić, R., (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*. Rijeka: Adamić, str. 24., fotografija autorice

Primjer 2. Pjevana brojlica "Hop"

HOP HOP, HOP HOP, HOP HOP HOP,

HOP LO-PTO, LOP-TO HOP

LOP-TO HOP, HOP HOP, HOP

Izvor: Jurišić, G., Sam Palmić, R. (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić, str. 24.

3.1.2. Prema sadržaju

Sadržaj brojalice ima veliko značenje u dječjoj percepciji, on je uvijek poticajan i čvrsto vezan uz glazbene elemente. Najčešće je plod mašte, običaja, spontane igre te emocionalnog stanja djeteta (Jurišić, Palmić, 2002).

3.1.2.1. Konkretna brojlica

Sadržaj konkretnih brojlica je onaj koji ima smisao, tekst koji je realan, lagan i razumljiv svakom djetetu, koji pokazuje određene situacije koje ono razumije i poznaje, te situacije koje su svakodnevna pojava u njegovoj okolini.

Autorice Jurišić i Sam Palmić (2002:26) kao konkretne brojlice navode:

Zbivanja i svakodnevne situacije u djetetovoj okolini:

I - GRA – TI - SE VO - LIM - JA, KAD SE LOP - TA KO - TR - LJA.

Životinjske ljubimce:

MO - JA MA - CA PRE - DE KRAJ DR – VE - NE GRE - DE.

Prigodne situacije:

ŽE - LI - MO TI SVA - KI DAN, SRE - TAN KA -O RO - ĐEN - DAN!

Prirode pojave:

SPU - STI - LA SE KI - ŠA, NA – LJU – TI - LA JE MI - ŠA!

Život prirode:

JED - NOG DA - NA I - SPOD TRA - VE NI – KNU - LE SU TRI CI – KLA - ME.

Sredstvo odgoja:

RU - KE TRE - BA DO - BRO PRA - TI DA TE BO - LEST NE ZA – HVA - TI !

Primjer 3. Konkretna brojlica “Ruke”

RU-KE TRE-BA DOB-RO PRA-TI

DA TE BO-LEST NE ZA-HVA-TI

Izvor: Jurišić, G., Sam Palmić, R. (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić, str. 27.

Primjer 4. Konkretna, ali nestvarna brojlica “Išo medo u dućan”

I - ŠO ME - DO U DU - ĆAN NI - JE RE - KO DO - BAR DAN!

Izvor: Jurišić, G., Sam Palmić, R. (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić, str. 27.

3.1.2.2. Besmislena brojlica

Besmisleni brojlicu (slika 3.) čini niz riječi ili slogova koji nemaju nikakvo konkretno značenje. Slogovi se nižu jedan za drugim, u svrhu boljeg i bržeg razvoja govora kod djece, te kao takvi, često su kreativan poticaj djetetu koje samostalno, s uživanjem i radosti, izmišlja svoje slogove.

Naime, autorice Jurišić i Sam Palmić (2002:27) smatraju da “besmislene brojlice, radi svoje zvučnosti, bez obzira na to što njihovi slogovi zapravo nemaju pravo značenje te nemaju rimu, u potpunosti provociraju i navode dijete na izmišljanje takvog sadržaja, potičući time njihovu vlastitu maštu.”

Takav sadržaj neovisan je o izvanglazbenim elementima, a svoj smisao ima tek u ritmičkom izrazu.

Slika 3. Prikaz besmislene brojalice "Ekete bekete"

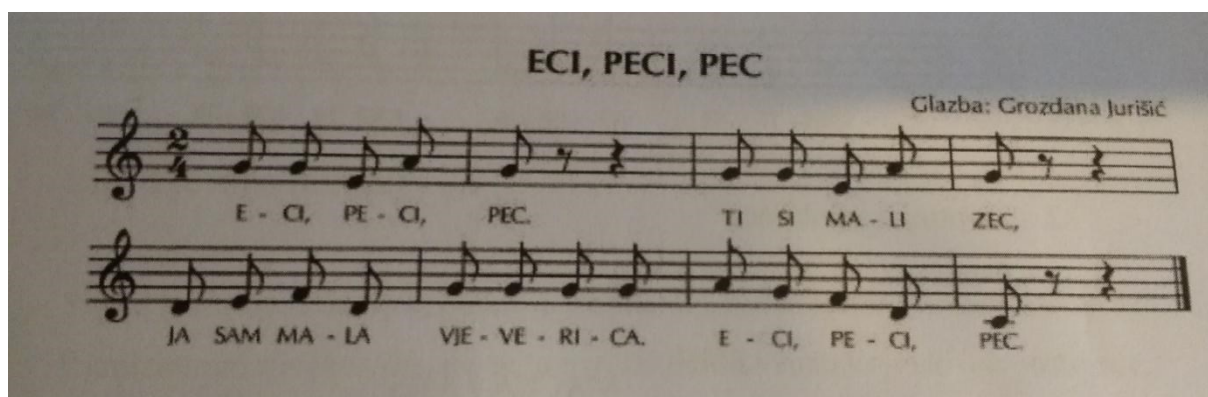

Izvor: Jurišić, G., Sam Palmić, R. (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić, str. 27., fotografija autorice

3.1.2.3. Kombinirana brojalice

Kombinirane brojalice (slika 4.) nastaju spontano, kombiniranjem različitih riječi i slogova, bez njihova svjesnog oblikovanja. Sadržaj može biti kombiniran tako da se tijekom sadržaja izmjenjuju besmisleni i konkretni dijelovi teksta, a uglavnom se najviše nalaze u pučkom izrazu.

Slika 4. Prikaz kombinirane brojalice "Eci, peci, pec"

Izvor: Jurišić, G., Sam Palmić, R. (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić, str. 27., fotografija autorice

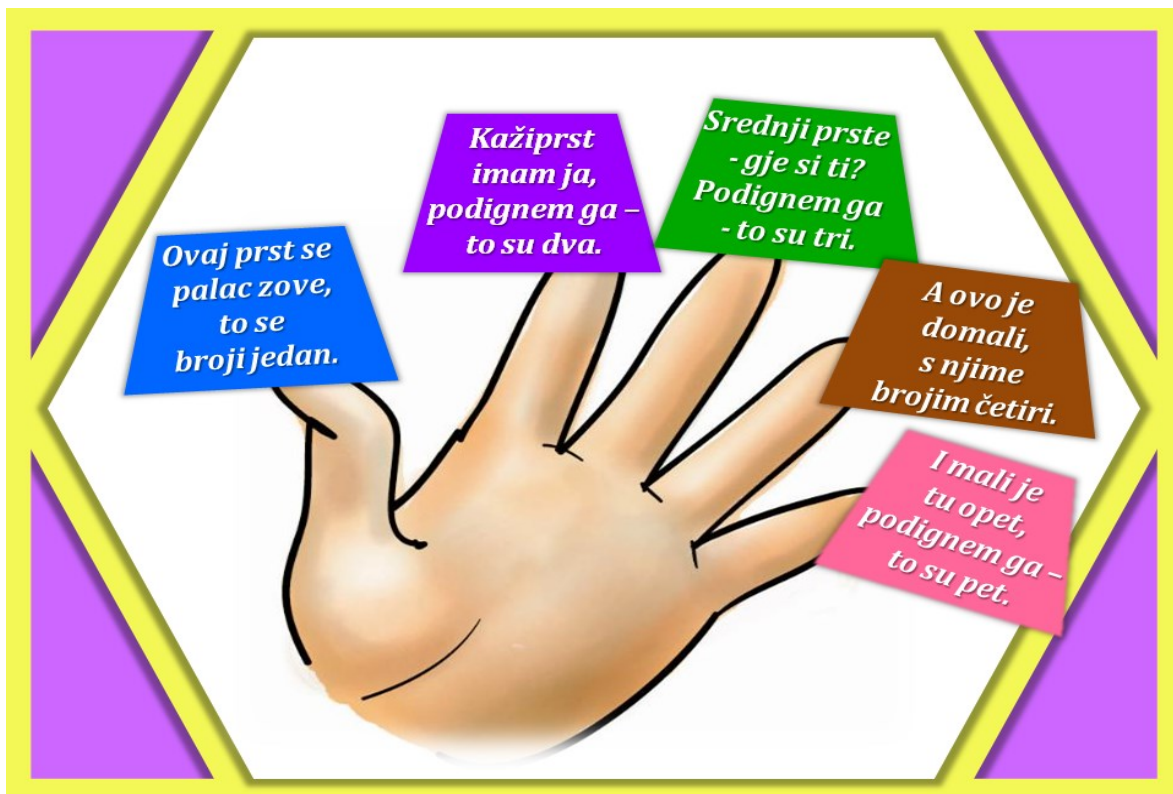
3.1.3. Brojalice uz igru prstima

Djeci su brojalice i pjesmice kroz igru prstima zanimljive, zabavne i ugodne. One uključuju ritam, rad ruku i tijela, uključujući vid, sluh, osjet, pokret i dodir.

Razina razvijenosti dječjeg govora ovisi o razini razvijenosti njegovih motorički sposobnosti, finih pokreta ruku i prstiju. Što su djetetovi prsti aktivniji, ono bolje ostvaruje svoj intelektualni razvoj. Brojalice uz pokret ruku imaju veliki utjecaj na razvoj govora i pamćenja. Osiguravaju razvoj, prihvaćanje i održavanje pozitivnih emocija (<http://udruga-izvor.hr/roditeljstvo/134-2/>).

Brojalica koja se izgovara tako da se ispruži cijela šaka i da se odgojitelj uhvati za svaki prsti o kojemu govori, počevši od palca.

Slika 5. Brojalica “Prsti kroz igre prstima”

Izvor: <http://udruga-izvor.hr/roditeljstvo/134-2/> (pristupljeno 15.09.2018.)

Brojalica “Reži, maži” koja se izgovara tako da dijete ispruži dlan ruke, a odgojitelj radi sljedeće stvari:

Primjer 5. Brojalica “Reži, maži” kroz igre prstima

Odgojitelj svoj dlan okrene okomito i napravi pokret kao da reže djetetov dlan

Svojim dlanom odgojitelj napravi pokret kao da maže djetetov dlan

Vrhom svog kažiprsta odgojitelj bocne djetetov dlan u sredinu

Svojim laktom odgojitelj lagano dotakne djetetov dlan

Odgojitelj dijete lagano povuče za nos.

Reži, maži, prstom boc, laktom tuc, za nos povući

Izvor: http://www.ucimohrvatski.com/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=121,
(pristupljeno.15.09.2018)

3.1.4. Brojalice kroz crtež

Brojalice se mogu učiti i na djeci možda zanimljiviji način, kroz crtež. Odgojitelj crtanjem njezinih ključnih riječi, na papir ili ploču, pojačava utisak i značenje određene riječi u njoj, te tako djetetu nudi drugi način njena prikazivanja i objašnjavanja. Djeca su vizualni tipovi koji uživaju u svakoj novo nastaloj slici koja se u njihovoj mašti dodatno razvija, mijenja i pamti na način koji njima odgovara (<http://www.os-vostarnica-zd.skole.hr/pdf/mendula-br-6.pdf>).

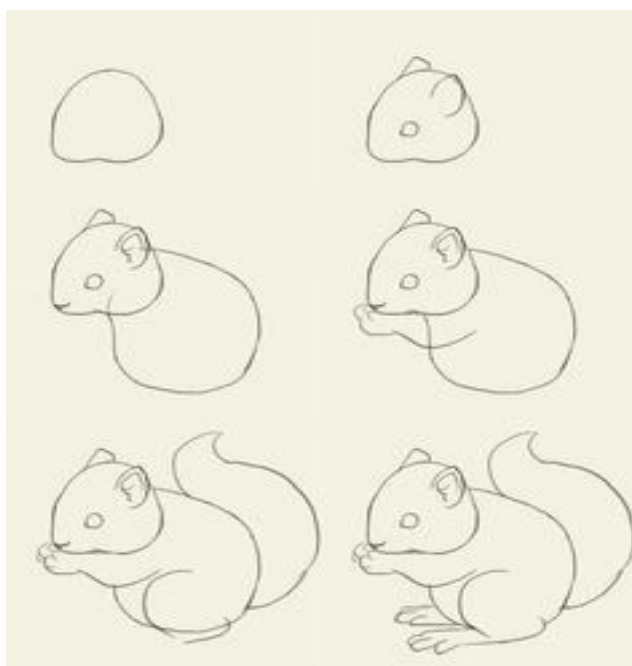
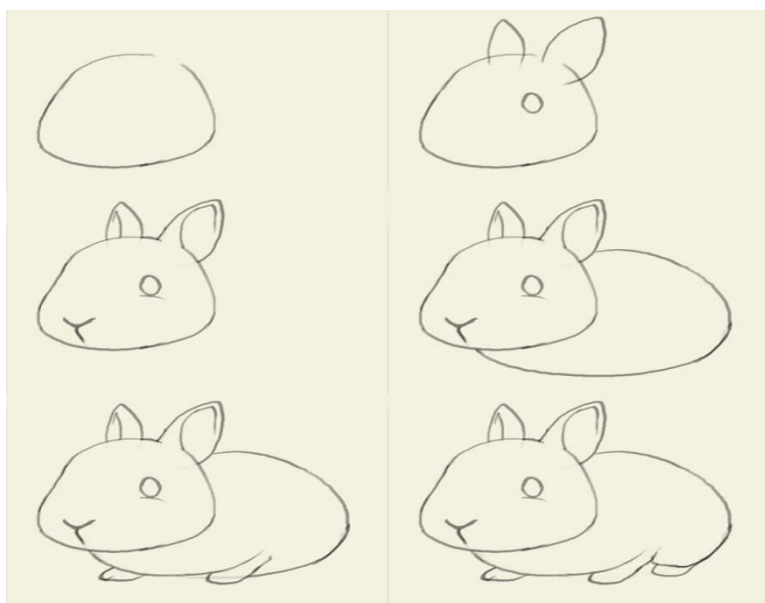
Primjer 6. Crtana brojalica “Eci, peci, pec”

Eci, peci, pec

Ti si mali zec

A ja mala vjeverica

Eci, peci, pec!

Izvor: <http://www.os-vostarnica-zd.skole.hr/pdf/mendula-br-6.pdf>, (pristupljeno.15.09.2018)

3.1.5. Brojalice o životinjama

Obrazovanje, od naših najranijih dana i najranijeg djetinjstva, obogaćeno je brojalicama o životinjama. Pomoću njih djeca uče imena životinja, njihove osobnosti, navike, uče o njihovim karakteristikama i životu koji žive na jedan šaljiv i zanimljiv način. Mnoge postoje već generacijama i još uvijek se primjenjuju upravo iz razloga jer su popularne među starijim i novim generacijama.

Primjer 7. Brojalica “Jež”

Boc boc iglicama,

Ne diraj ga ručicama,

Bode bode jež

Bjež u rupu bjež !

Izvor: <http://pjesmeibrojalice.blogspot.com/2009/11/boc-boc.html>, (pristupljeno 11.09.2018.)

Primjer 8. Brojalica “Riba”

Na dnu mora plava

Jedna mala riba spava

Spavaj, ribo, slatki san,

Sutra ti je rođendan.

Izvor: <http://www.pjesmicezadjecu.com/brojalice/riba.html>, (pristupljeno 11.01.2018.)

3.1.6. Brojalice na engleskom jeziku

Program ranog učenja engleskog jezika sve je učestaliji u vrtićima, budući da djeca koja od najranije dobi izgovaraju riječi na engleskom jeziku, stvaraju mogućnost njegova lakšeg razumijevanja u budućnosti, uspoređujući ih s hrvatskim. Brojalice na engleskom jeziku često imaju sličan i povezan ritam kao one na hrvatskom te dijele melodiju.

U Tablici 1. prikazane su brojalice na engleskom jeziku i istovrsne na hrvatskom.

Tablica 1. Brojalice na engleskom i istovrsne na hrvatskom jeziku

BROJALICE NA ENGLISKOM JEZIKU	BROJALICE NA HRVATSKOM JEZIKU
<i>“Mother goose”</i> <i>Bye, bye bunting</i> <i>Daddy’s gone a hunting</i> <i>To get a little rabbit’s skin</i> <i>To wrap the baby bunting in.</i>	<i>“Eci, peci, pec”</i> <i>Eci peci pec</i> <i>Ti si mali zec</i> <i>A ja mala vjeverica</i> <i>Eci peci pec !</i>
<i>“Ring-a-ring-a-roses”</i> <i>Ring-a-ring-a-roses,</i> <i>A pocket full of posies,</i> <i>Hush ! Hush ! Hush ! Hush!</i> <i>We all fall down</i>	<i>“Ringe, ringe jaja”</i> <i>Ringe, ringe, jaja</i> <i>Puna zdjela jaja,</i> <i>Jedno jaje – muć !</i> <i>A mi djeca čuč !</i>

3.2. Brojalice iz moga djetinstva

Brojalice iz mog djetinjstva vežem uz vrtić i predškolsko razdoblje. Tada su nas tete u vrtiću učile mnogima uz koje smo rado pjevali i plesali, a uz neke također radili i pokrete rukama, glumeći životinje ili pak radeći oblike slova s prstima. Brojalice naziva "A, be, ce, de", "Son Makaron" i "Pi, pi, pi" bile su pjevane, dok su ostale bivale recitirane; izgovarane.

Tablica 2. Brojalice iz moga djetinstva

A, be, ce, de <i>A, be, ce, de mačka prede</i> <i>Preko plotu miša špota</i> <i>Miš se skriva pa se smije</i> <i>Ha, ha, ha!</i>	Visibaba <i>Visibaba mala zvoniti je stala</i> <i>Cin, cin, cin, don, don, don</i> <i>Čujte malo zvon</i>
Rega <i>Rega, rega, kvak</i> <i>Baš je život lak</i> <i>Bara nam je mili stan</i> <i>Nitko nas ne baca van</i>	Autobus <i>Tike, tike, tačke</i> <i>Autobus vozi mačke</i> <i>Vozio ih noć i dan</i> <i>Sad je dosta</i> <i>Hajde van</i>
Son makaron <i>Son makaron son frero</i> <i>Marion marion, leo leo cin cin cin</i> <i>Leo leo cin cin cin</i> <i>Van tu fri – ispadaš iz igre ti!</i>	Zec <i>Jedan zeko duga uha</i> <i>Brzih nogu, duga sluha,</i> <i>Zelen kupus voli jako</i> <i>Pa ga jede i bez soli slatko!</i>
Pi, pi, pi <i>Pi, pi, pi, pi, pi, pi, pi</i> <i>Gladni smo ti mama mi</i> <i>Ko, ko, ko, ko, ko, ko, da</i> <i>Meni zrna vama dva</i>	

4. OBRADA BROJALICE

Obrada brojalice u predškolskoj ustanovi počinje pripremom odgojitelja koji pronalazi brojalicu koju planira demonstrirati vrtićkoj skupini te upoznaje djecu s načinom njene obrade i započinje s aktivnosti.

4.1. Obrada brojalice “Drage ruke”

U ovom potpoglavlju prikazana je obrada brojalice “Drage ruke” prikazujući elemente priprave i sam zamišljeni tijek aktivnosti:

Brojalica: “Drage ruke“

Vrsta aktivnosti: glazbena aktivnost

Nastavno područje: pjevanje

Nastavna jedinica: obrada brojalice

Cilj: usvajanje brojalice, razvijanje i poboljšavanje dječjih ritmičkih sposobnosti

Zadatci:

- odgojni: učenje i usvajanje ritma brojalice “Drage ruke“, razvijanje glazbenih sposobnosti,
- obrazovni: razvijanje interesa za glazbu i dječje kreativnosti,
- funkcionalni: razvijanje motorike prilikom izvođenja ritma, dječje koncentracije i glatkih pokreta rukom tijekom crtanja.

Oblik rada: frontalni oblik

Nastavna pomagala i sredstva: slike

Metode rada:

- metoda opisivanja,
- metoda učenja teksta brojalice,

- metoda razgovora,
- metoda ponavljanja,
- metoda igre.

Tijek aktivnosti: učenja brojalice odgojitelj počinje uvodom, nakon uvoda slijedi glavni dio aktivnosti te završni dio.

UVODNI DIO:

Aktivnost će se održati u sobi dječjeg boravka. Odgojiteljica govori djeci da sjednu ali najprije okreću stolove u formaciji kruga tako da svi vide svakog. Susret počinje pozdravom djece i započinje se s aktivnosti. Za početak, svatko će reći nešto o svojoj majci. Odgojiteljica priprema slike majke kako nešto radi, širi rublje, kuha ručak, pere pod... Djeca sjede za stolom i čekaju da odgojiteljica svakome od njih da jednu sliku. Zadatak će biti opisati što to mama radi na slici i pomažu li oni pri tome svojoj mami.

GLAVNI DIO:

Nakon uvodnog dijela, prelazi se na glavni dio u kojem se obrađuje brojalice. Da bi djeca zapamtila i naučila tekst, odgojiteljica svaki stih ponovi nekoliko puta te djeca ponavljaju isti taj stih za njom. Kada odgojiteljica vidi da je dovoljno puta ponovila tekst, tada djeca i ona skupa ponavljaju isti tekst. Kada već nauče kompletan tekst, nastavljaju dalje. Kada djeca nauče pjesmu za svaki izgovoreni slog odgojiteljica plješće i time daje ritam. Kad nauče tekst i ritam, odgojiteljica počinje istu brojalicu pjevati i tiho pljeskati rukama kako bi ju djeca razumjela. Kada djeca nauče i melodiju, istovremeno svi pjevaju i plješću brojalicu "Drage ruke".

ZAVRŠNI DIO:

Odgojiteljica traži od djece da se postave u formaciji kruga. Svako dijete mora sam izreći brojalicu i pritom pokazuje mimikom neki od poslova koji njihova majka radi za njih. Tako povezujemo brojalicu s razvojem govora i samih riječi koje utječu na razvoj motorike.

Primjer 9. Primjer brojalice “Drage ruke”

Drage ruke moje mame,

cijeli dan sve rade za me.

Da pomognem, još sam mala,

zato mami kažem „Hvala“!

4.2. Aktivnost obrade brojalice “Ide, ide bubamara”

U ovom potpoglavlju prikazana je aktivnost brojalice “Ide, ide bubamara” koju sam odradila za vrijeme prakse u dječjem vrtiću Kućica od licitra. Aktivnost je odrađena u vrtićkoj miješanoj skupini od 14-ero djece, u rasponu od 1 do 3,5 godina, od čega je 8 dječaka i 6 djevojčica.

Vrsta aktivnosti: glazbena aktivnost

Nastavna jedinica: obrada brojalice “Ide Bubamara”

Tip sata: obrada novog sadržaja

Cilj: razvijanje ritma i ritmičkih sposobnosti te učenje novih riječi

Zadatci:

- odgojni: usvojiti tekst brojalice, sudjelovati u razgovoru s grupom,
- obrazovni: razvijati metodu slušanja, praćenje brojalice,
- funkcionalni: razvijati pažnju, pamćenje i motoriku prilikom izražavanja ritma.

Oblik rada: frontalni rad

Metode rada:

- metoda ponavljanja,
- metoda usvajanja teksta brojalice,
- metoda razgovora,

- metoda slušanja,
- metoda igre.

Nastavna sredstva i pomagala: slike životinja

Tijek aktivnosti: učenja brojalice odgojitelj počinje uvodom, nakon uvoda slijedi glavni dio aktivnosti te završni dio

UVODNI DIO:

Aktivnost sam održala u sobi dnevnog boravka, gdje sam djeci postavljala pitanja o malenim kukcima koje poznaju i za koje znaju da često borave na livadi. Naizmjenično sam im pokazivala slike bubamare, ose, pčele, crva, gusjenice, leptira i bumbara dok su pokušavali otkriti o kojoj životinji različitih boja pričamo. Rekla sam djeci da se okupe i stanu jedan do drugoga.

Pitala sam djecu: "Tko od vas zna kako izgleda bubamara?"

Mogući odgovor: "Crvena je sa crnim točkicama".

Sljedeće pitanje: "Mislim da svi poznajete bubamaru i da je znate prepoznati među ostalim malenim životinjama. Može li mi netko reći koliko vrsta bubamara ima?" Zatim sam im počela objašnjavati: "Bubamara je tople boje, narančaste, crvene ili žute u kombinaciji s crnim točkicama. Može imati 2, 7, 10 ili 14 točkica na svome tijelu, jednu grinju i jako su male životinje."

Nakon što sam im pokušala objasniti kako bubamara izgleda pustila sam im jednu pjesmu o bubamari, nekolicina njih je tu pjesmu znala od prije te su je i otpjevali.

GLAVNI DIO:

Nakon uvodnog dijela, počela sam brojati brojalicu: "Ide, ide bubamara, ne zna, ne zna gdje bi stala." Izbrojala sam im brojalicu do kraja. Nakon toga sam im rekla da ponavljaju za mnom, te smo skupa izgovarali stih po stih. Razdvojila sam je u više dijelova kako bi je lakše usvojili. Svaki put kada su usvojili stih nadodala sam novi i tako sve dok nisu uspjeli izbrojati bez greške. Tako su usvojili brojalicu do kraja.

ZAVRŠNI DIO:

Kada djeca usvoje brojalicu svi skupa idemo za stol gdje ćemo gledati slike bubamara različitih boja i veličina.

Primjer 10. Brojalica "Ide bubamara"

*Ide, ide bubamara
ne zna, ne zna, gdje bi stala,
sletjela je na tvoj dlan:
"Hajde bubamaro van!"*

REAKCIJA DJECE TIJEKOM AKTIVNOSTI:

Djeca su brojalicu relativno brzo i s veseljem naučila, te su je u toku dana nekoliko puta samostalno otpjevali. Nakon glazbene aktivnosti imali smo likovnu aktivnost. Djeca su sjela za stol gdje su ih dočekale slike bubamara u različitim veličinama, a svatko od njih je uzeo jednu sliku koju je obojio po želji. Dok su djeca bojala bubamare, pripremila sam veliki karton i na njega stavila crvenu temperu. Svatko od njih je stao u nju i otisnuo svoja stopala na papir, te uz pomoć toga svatko je dobio svoju vlastitu bubamaru. Kada se tempera posušila, flomasterom su crtali točkice po njoj. Bili su oduševljeni i brojalicom i likovnom aktivnošću.

5. ZAKLJUČAK

Komunikacijske vještine su veoma važne u ljudskoj svakodnevici, a stječemo ih od svoje najranije dobi. Predškolska dob je dob koja je najvažnija u razvoju svakog djeteta jer ono od malih nogu treba svakodnevno učiti i razvijati se, uz pomoć roditelja, užih članova obitelji, odgojitelja, prijatelja, uz pomoć svih odraslih osoba koje se pojavljuju u njegovom životu. Sve što radimo s djetetom, način na koji to radimo, kako se odnosimo prema njemu dok to radimo, ostavljaju posljedice na njega, posljedice koje se ne vide odmah, već one koje se počinju pokazivati s vremenom.

Djetetu je najlakše zapamtiti govor ako je govor ritmičan i ako si ga sebi može vizualno predočiti. Ritmične stihove uči spontano, bez forsiranja i naprezanja.

Brojalica u svemu tome, ima značajnu odgojnu vještinu, pomažući djetetu odrediti ulogu u igri kao i sam način igre. Možda to ovako izgleda bezazleno, ali njima to daje osjećaj vodstva, osjećaj moći, odabrani su pukom srećom i pitanje je kada će i uz koju brojalicu oni opet biti odabrani za vođu određene igre, aktivnosti i projekta. U tom trenutku oni osjećaju apsolutnu sreću, veselje i ljubav jedno prema drugome, jer među njima tada nema predrasuda, ogovaranja i tužakanja, došli su do onoga što jesu u tom trenutku na fer način. Brojalice su, baš kao i igra, najprirodnija aktivnost djece i najprirodniji način učenja. Zabavne su, smiješne, vesele i zanimljive, te pomažu u razvijanju govornih i ritmičkih sposobnosti te srušiti jezično - govorne probleme i govorne nedostatke. Pomažu djeci zamisliti nešto nezamislivo, upoznati svijet onakav kakav on doista i je, upoznaju ih s godišnjim dobima, vremenskim prilikama, sezonskim biljkama, životinjama i pomažu im shvatiti i dočarati ono što će jedan dan u neku ruku i sami prenositi dalje nekoj drugoj generaciji.

6. LITERATURA

1. BJELOBRK BABIĆ, O. (2017.) *Brojalice u funkciji razvoja ritmičkih i govornih sposobnosti dece predškolskog i ranog školskog uzrasta*, Artefact Vol. 3, No.1, str. 45–54, dostupno na: <http://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/2406-3134/2017/2406-31341701045B.pdf>, (pristupljeno 13.09.2018.)
2. BRĐANOVIĆ, D. (2013.) *Glazba u 21. stoljeću- između dokolice i kiča*, Nova prisutnost, Vol. 11., No.1., Dostupno na <https://hrcak.srce.hr/98588>, (pristupljeno 21.09.2018.)
3. FRANIĆ, D. (2005.) *Komunikacijom do gramatike*, Zagreb: ALFA
4. GOSPODETIĆ, H. (2015.) *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1*, Zagreb: Mali profesor
5. GUBERINA, P. (2010.) *Govor i čovjek: Verbotonalni sistem*, Zagreb: Artresor naklada
6. HALLAM, S., ET. AL. (2009.) *Primary school teachers' perceptions of their effectiveness in teaching music*, Music education research., Vol.11., No.2., str. 221-240., dostupno na <http://dro.dur.ac.uk/7166/> (pristupljeno 17.01.2019.)
7. JURIŠIĆ, G., SAM PALMIĆ, R. (2002.) *Brojalica, snažni glazbeni poticaj*, Rijeka: Adamić
8. MARIĆ. LJ., GORAN, LJ. (2013.) *Zapjevajmo radosno*, Zagreb: Golden Marketing
9. MILJEVIĆ, S. (2015) *Brojalice u funkciji razvoja govora i govornog izražavanja*. Naša škola, časopis za teoriju i praksu vaspitanja i obrazovanja, Vol. 76., No.1., str. 37-53., dostupno na <http://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/2406-3134/2017/2406-31341701045B.pdf>, (pristupljeno 13.09.2018.)
10. NEKIĆ, M. (2014) *Utjecaj glazbe na kapacitet radnog pamćenja*, Završni rad, Sveučilište u Zadru, Odjel za psihologiju, Zadar, dostupno na <http://www.unizd.hr/Portals/12/Zavrsni%20radovi/2014/Zavrsni%20rad%20-%20Marta%20Neki%C4%87.pdf>, (pristupljeno 11.09.2018.)
11. PETEH, M. (2007.) *Zlatno doba brojalice*, Zagreb: Alinea
12. STARC, B. ET.AL. (2004.) *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*, Zagreb: Golden Marketing
13. ŠMIT, M. B. (2001.) *Glazbom do govora*, Zagreb: Naklada Haid

14. VRBANIĆ MAJSEC, V. (2008.) *Slušamo, pjevamo, plešemo, sviramo*, Zagreb: "Ruke"
15. WATSON, V. (2012) *Teaching Your Young Child Music*, Hong Kong: Brillkids, dostupno na <http://docshare.tips/ebook-teaching-your-young-child-music577be648b6d87fe44e8b488c.html> (pristupljeno 17.01.2019.)

Mrežni izvori:

16. Brojalica Jež, <http://pjesmeibrojalice.blogspot.com/2009/11/boc-boc.html>, (preuzeto 11.09.2018.)
17. Brojalice kroz crtež, <http://www.os-vostarnica-zd.skole.hr/pdf/mendula-br-6.pdf>, (preuzeto 12.09.2018.)
18. Brojalica Riba <http://www.pjesmicezadjecu.com/brojalice/riba.html>, (preuzeto 11.01.2019.)
19. Brojalice uz igru prstima: <http://udruga-izvor.hr/roditeljstvo/134-2/>, (preuzeto 12.09.2018.)
20. Učimo hrvatski, http://www.ucimohrvatski.com/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=121, (preuzeto 15.09.2018.)
21. Metodički pristup brojalicama, <http://www.pjesmicezadjecu.com/mamin-kutak/vaznost-brojalica.html>, (preuzeto 12.09.2018.)
22. Utjecaj glazbe na razvoj, emocije i socijalne vještine kod djece, Klinfo, 2012., <http://klinfo.rtl.hr/djeca-2/skolarci/utjecaj-glazbe-na-razvoj-emocije-i-socijalne-vjestine-kod-djece/>, (preuzeto 12.09.2018.)
23. Verbotonalna metoda <https://svezamaturu.wordpress.com/verbotonalna-metoda/>, (preuzeto 17.01.2019.)
24. Verbotonalna metoda <https://svezamaturu.wordpress.com/verbotonalna-metoda/>, (preuzeto 17.01.2019.)

7. POPIS SLIKA, TABLICA I PRILOGA

Slike:

Slika 1. Prikaz govorene brojalice "Enci, benci"	13
Slika 2. Prikaz pjevane brojalice	14
Slika 3. Prikaz besmislene brojalice "Ekete bekete"	17
Slika 4. Prikaz kombinirane brojalice "Eci, peci, pec"	17
Slika 5. Brojalica "Prsti kroz igre prstima"	18

Tablice:

Tablica 1. Brojalice na engleskom i istovrsne na hrvatskom jeziku	22
Tablica 2. Brojalice iz moga djetinstva	23

Primjeri:

Primjer 1. "Pliva patka preko Save"	13
Primjer 2. Pjevana brojlica "Hop"	14
Primjer 3. Konkretna brojlica "Ruke"	16
Primjer 4. Konkretna, ali nestvarna brojlica "Išo medo u dućan"	16
Primjer 5. Brojalica "Reži, maži" kroz igre prstima	19
Primjer 6. Crtana brojlica "Eci, peci, pec"	20
Primjer 7. Brojalica "Jež"	21
Primjer 8. Brojalica "Riba"	21
Primjer 9. Primjer brojalice "Drage ruke"	26
Primjer 10. Brojalica "Ide bubamara"	28

8. SAŽETAK

Glazbeni razvoj djeteta osnovni je dio njegovog općeg razvoja, a rana predškolska dob idealno je vrijeme za početak razvoja djetetovih glazbenih sposobnosti. Brojalice se ubrajaju u vrstu glazbe budući da imaju svoj ritam i glazbeni oblik. One su vrsta umjetničko-književnog teksta, kratke dječje pjesmice koje služe za razbrajanje djece u igri, a njihova uloga je razvijanje ritmičke sposobnosti kod djece, razvijanje jezičnog razvoja i govora. Razvijaju osjećaj za slog i ritam te motiviraju djecu na igru riječima.

Shodno navedenome, smatraju se jednim od najvažnijih i najboljih sredstava za poticanje govora kod djece, razvijanje njihovih emocija, govornog izražavanje i ispravljanja teškoća u govoru. Za pristup brojalici u vrtićkoj skupini, odgojitelj mora raspolagati maštom, prostorom i vremenom. Također, sama maštovitost odgojitelja veoma je bitna stavka i njegov način pristupa brojalici.

Ključne riječi: brojalica, dijete, govor, odgojitelj, razvoj djeteta

9. SUMMARY

The child's music development is an essential part of its general development, and early preschool age is an ideal time to start developing the child's musical abilities, they are the type of music, as they have their rhythm and their musical form. The counters are a type of artistic-literary text, short children's songs that serve to count children in the game. The role is to develop rhythmic abilities in children, develop linguistic development and also speech. They develop a sense of record and rhythm to motivate children on wordplay.

Consequently, they are considered one of the most important and best means of stimulating speech in children, developing their emotions, speaking expression and correcting difficulty in speech. To access the counter in the kindergarten group, the educator must have the imagination, space and time. Also, the imagination of educators is a very important item and its way of accessing the counter.

Keywords: counter, child, speech, educator, child development